

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS NITZAVIM • MAAMAR 2

כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום לא...

« Car ce commandement
que Je (Anochi) te prescris »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/nitzavim/2/

1 כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום לא נפלאה היא ממך ולא רחוקה כו'.

« Car ce commandement que Je (Ano'hi) te prescris aujourd'hui n'est pas caché pour toi et n'est pas éloigné, etc. »

להבין מהו המצוה הזאת דלא קאי על כל התורה כולה דהל"ל [דהוה ליה למימר] כי כל המצות כו' וגם מהו אשר אנכי כו'.

Il faut comprendre ce qu'est « ce commandement », car il ne désigne pas toute la Torah dans son ensemble ; [dans ce cas,] il aurait fallu dire : « Car tous les commandements, etc. » Il faut aussi comprendre ce que signifie « que Je (Ano'hi), etc. »

הנה כל המצות נק' בשם מצות הוי' כי רמ"ח מ"ע [מצות עשה] הן רמ"ח אברים דמלכא ומלכא היינו בחי' הוי'.

Or, tous les mitsvot sont appelés « les commandements de Havaya », car les 248 commandements positifs sont les 248 « membres du Roi », et « le Roi » désigne le niveau de Havaya.

2 והנה בתחלת דבר ה' בעשרת הדברות פתח אנכי ה' אלקיך. ולכאורה אינו מובן איך שייך עליו ית'

לומר שבא להגיד שאנכי הוא הוי' אלקיך דזה לא שייך כ"א באדם

Or, au début de la parole de D.ieu dans les Dix Commandements, Il ouvrit par ces mots : « Je (Ano'-hi) suis Havaya, ton D.ieu. » À première vue, cela est incompréhensible : comment convient-il de dire de Lui, qu'Il soit béni, qu'Il vint déclarer : « Je suis Havaya, ton D.ieu » ? Cela ne s'applique qu'à un être humain

שהוא בעל גוף וציור ותמונה ידוע אשר יאמר עליו כי הוא זה משא"כ הוא ית' לית מחשבה תפיסא ביה כלל וכתוב כי לא ראיתם כל תמונה ביום דבר כו'.

qui possède un corps, une forme et une apparence connues, et dont on peut dire : « C'est lui » ; tandis que de Lui, qu'Il soit béni, « aucune pensée ne peut Le saisir », et il est écrit : « Car vous n'avez vu aucune image le jour où [Havaya] parla, etc. »

אך הענין כי הנה ידיעת אלקותו ית' שהוא ברא הכל מאין ליש והוא הבורא ומחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה

Mais voici l'explication : la connaissance de Sa divinité, qu'Il soit béni — qu'Il a créé toute chose de néant en quelque chose, et qu'Il est le Créateur qui « dans Sa bonté renouvelle chaque jour, continuellement, l'œuvre de

בראשית ומהוה ומחיה את כולם כבר היה נקבע ידיעה זו בלב כל ישראל מאמינים בני מאמינים גם קודם מ"ת [מתן תורה] שידיעה זו היא בחי' הרגשה בנפש

la Création», et qu'Il fait exister et donne vie à toutes choses — était déjà établie dans le cœur de tout Israël, «croyants, fils de croyants», même avant le Don de la Torah. Car cette connaissance relève d'un sentiment dans l'âme,

כמו ראייה שהרי אין רואין את השמים והארץ וכל אשר בה ואין הדבר עושה א"ע [את עצמו] ומבשרי אחזה אלוה

comme la vue. Ne voyons-nous pas le ciel, la terre et tout ce qu'ils contiennent ? Or une chose ne se crée pas elle-même. Et «de ma chair, je contemple D.ieu»,

כמו שמגישין נשמתו של אדם בראות חיות הגוף וקיומו [וכמ"ש בפ' ואתחנן בד"ה וידעת היום כו'] de même que l'on perçoit l'âme d'un homme en voyant la vie de son corps et le fait qu'il continue d'exister. [Comme cela est expliqué dans la paracha Vaét'hanan, dans le discours commençant par «Et tu sauras aujourd'hui, etc.»]

ומה שהודיע במ"ת [במתן תורה] אנכי ה' אלהיך הענין הוא כי הנה פ"י הוי' שהוא המהוה כל ההוויות Quant à ce qu'Il fit connaître lors du Don de la Torah, «Je suis Havaya, ton D.ieu», voici l'explication : le sens de Havaya est qu'Il est Celui qui fait exister toutes les existences (mehavé kol hahavayot),

כי הוי' לשון הוה והיו"ד שבראש התיבה להורות על התמדת הפעולה כמו ככה יעשה איוב כל הימים. כלומר שתמיד מהוה ומחדש מאין ליש.

car Havaya est un terme dérivé de hové, «être», et le youd placé au début du mot indique la continuité de l'action, comme dans : «Ainsi faisait Job (yaassé) tous les jours.» Autrement dit, Il fait continuellement exister et renouvelle toute chose, du néant en quelque chose.

3 והנה הגם שלגדולתו אין חקר כתיב שהתפשטות גדולתו הוא למעלה עד אין קץ כו' מ"מ הרי העולמות והנבראים הן בבחי' גדר וגבול ומספר אלף אלפין כו'

Or, bien qu'il soit écrit: «Sa grandeur est insondable», [c'est-à-dire] que le déploiement de Sa grandeur s'étend vers le haut sans fin, etc., les mondes et les êtres créés sont néanmoins dans un état de délimitation, de limite et de nombre : «mille milliers, etc.»

מן הארץ לרקיע ת"ק שנה כו' ואעפ"כ [ואף על פי כן] אני ה' לא שניתי כתיב שאינו כדמיון הנשמה שמחיה את הגוף שמקבלת שינויים ממאורעי הגוף כו'

«De la terre au firmament, il y a cinq cents ans de marche, etc.» Et malgré cela, il est écrit: «Moi, Havaya, Je n'ai pas changé»: [II] n'est pas comme l'âme qui donne vie au corps et qui subit des changements en fonction de ce qui arrive au corps, etc.

והיינו מפני שאין אור א"ס ב"ה עצמו כביכול הוא שמתלבש בעולמות להחיותם ולהוותם מאין ליש

C'est parce que ce n'est pas la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même, pour ainsi dire, qui est revêtue dans les mondes afin de leur donner vie et de les faire advenir du néant à l'existence,

אלא בחי' זיו והארה משמו ית' בלבד וכמ"ש כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ וכו'.

mais seulement un rayonnement et une illumination provenant de Son Nom, béni soit-Il, comme il est écrit: «Car Son Nom seul est exalté; Sa splendeur est sur la terre, etc.»

ואף גם זאת על ארץ דוקא וככה התהוות כל המדרגות עליונים מריש כל דרגין אינן אלא בבחי' זיו וכמ"ש והחכמה מאין תמצא מבחי' שהוא אין ואפס.

Et même cela est «sur la terre» précisément. De même, l'avènement de tous les niveaux supérieurs, depuis la «tête de tous les degrés», ne se fait que sous la forme d'un rayonnement, comme il est écrit: «Et 'Hokhma est trouvée à partir de ayin (néant)», à partir du niveau qui est ayin et efes, néant et nullité.

ואינו תופס מקום (ועמ"ש מזה בד"ה וירא ישראל את היד הגדולה כו' ובביאור ע"פ אחרי ה' אלקיכם תלכו)

Et cela n'occupe aucune place. (Voir ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par «Et Israël vit la grande main, etc.», ainsi que dans l'explication du verset: «C'est après Havaya, votre D.ieu, que vous marcherez.»)

דהיינו בחי' זיו בלבד וזיו זה נמשך ע"י בחי' צמצום והתפשטות שהוא בחינת יו"ד ובחי' ה' לצמצם ולהעלים שלא יתגלה אלא בחי' זיו כו' ואח"כ המשכה והתפשטות בחינת ו"ה כו'.

C'est-à-dire qu'il ne s'agit que d'un rayonnement. Ce rayonnement est attiré par le biais du tsimt-soum (contraction) et de l'expansion: le niveau du youd et celui du hé, pour contracter et dissimuler, afin que seul un rayonnement soit révélé, etc.; puis viennent l'attraction et l'expansion, le niveau du vav-hé, etc.

הרי בחי' הוי' שהוא כללותך ההשתלשלות של כל העולמות וכן בפרטיות בכל ההשתלשלות מעילה לעילה כו' הכל בבחי' הוי' צמצום והתפשטות כו'.

Ainsi, le niveau de Havaya constitue l'expression générale et collective de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), de tous les mondes; et de même, dans le détail, tout au long de l'enchaînement descendant, de cause en cause, etc., tout relève de Havaya: contraction et expansion, etc.

אך הגורם להי' ות צמצום זה ובחי' הוי' זו שהרי כתיב אני הוי' הוא שמי שאין זה אלא בחי' שם שהוא לזולתו ואינו ממהות עצם הדבר כלל

Mais ce qui cause ce tsimtsoum et ce niveau de Havaya — car il est écrit : «Je suis Havaya, tel est Mon Nom», et cela n'est que le niveau d'un nom, destiné à autrui, qui n'est nullement de l'essence même de la chose —

אלא אנכי מי שאנכי היינו בחי' עצמותו ומהותו כביכול כלומר אנכי בעצמי ולא שמי שאינו קורא בחי' זו בשם כלל ולהיות אנכי הוי'

c'est plutôt Anokhi, «Moi qui suis Moi» (Anokhi mi ché-Anokhi), c'est-à-dire le niveau de Son Essence et de Son Être mêmes, pour ainsi dire ; autrement dit : «Moi-même», et non Mon Nom, car on ne désigne nullement ce niveau par un nom. Et qu'Anokhi devienne Havaya,

דהיינו שלהיות נמשך בחי' הוי' להוות העולמות בבחי' שם הוי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] בהשתלשלות וירידות המדרגות כו'

c'est-à-dire que le niveau de Havaya soit amené à se déployer pour donner naissance aux mondes en tant que Nom Havaya, la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), à travers l'enchaînement descendant et la descente des niveaux, etc.,

מבחי' אנכי שאינו נתפס בדר עלמין והוא קדוש ומובדל ואינו נק' בשם כו' כ"ז [כל זה] הוא מפני
à partir du niveau d'Anokhi, qui n'est pas saisissable dans les mondes, qui est saint et séparé, et que l'on ne désigne par aucun nom, etc. : tout cela est dû au fait que

כי אלקיך אנכי שע"י שאתה ישראל ממשיך בקרבך אלקות הרי בזה ממשיך ג"כ להיות הוי' מבחי' אנכי
כי באתערותא דלתתא תליא מילתא

Anokhi est «ton Dieu» (Elokekha). Car, lorsque toi, Israël, tu attires la divinité en toi, tu fais aussi se déployer Havaya à partir du niveau d'Anokhi ; car «la chose dépend d'un éveil d'en bas».

והיינו ע"י המצות שהמצות הם מצות הוי"י פ"י שתלויים ורמוזים בשם הוי"י יש שרמוזים ביו"ד ויש שרמוזים בה"א [בית הלל אומרים] כ"ו וכמו אשר יעשה אותם האדם למטה כך יעורר למעלה בחינת יו"ד כ"ו.

Et cela se réalise par les mitsvot, car les mitsvot sont «les commandements de Havaya», c'est-à-dire qu'elles sont liées au Nom Havaya et y sont évoquées : certaines sont évoquées par le yod, d'autres par le hé, etc. Et de même que l'homme les accomplit ici-bas, ainsi éveillera-t-il en haut le niveau du yod, etc.

4 וממשיך כ"ו [ועמ"ש בד"ה רני ושמחי בת גבי וזהו ה' צלך] וכמ"ש וזכרתם את כל מצות הוי"י ועשיתם אתם אתם כתיב

Et [il] fait jaillir, etc. [Voir ce qui est écrit dans le discours commençant par «Chante et réjouis-toi, fille [de Sion]», au sujet de «Et voici [le sens de] "Havaya est ton ombre"».] Comme il est écrit : «Et vous vous souviendrez de tous les commandements de Havaya et vous les accomplirez (otam)» : le mot atem («vous») est écrit.

וכמו ויעש דוד שם כ"ו [וע' בזהר ח"ג [חלק ג'] פ' בחקתי דף קי"ג ובאגה"ק [ובאגרת הקודש] על פסוק זה ועמ"ש בפ' בענין וזכרתם כ"ו]:

Et comme dans «Et David se fit un nom, etc.» [Voir le Zohar, Part III, Parshas Bechukosai, folio 113, et Iggeres HaKodesh sur ce verset; voir aussi ce qui est écrit dans la paracha au sujet de «Et vous vous souviendrez, etc.»]

5 ב והנה כתיב תמים תהיה עם ה' אלהיך. פ"י כשיהיה הוי"י נמשך להיות אלקיך דהיינו ע"י המצות

2. Or, il est écrit : « Tu seras intègre (tamim) avec Havaya, ton D.ieu. » Cela signifie : lorsque Havaya est attiré vers le bas pour devenir « ton D.ieu », c'est-à-dire par les mitsvot,

אזי תהיה תמים ושלם בכל אברי הנפש [וע' בזהר פרשה שלח דקס"ו א' קס"ג ב' וברע"מ [וברע"א מהימנא]

פ' פנחס דף ר"ל סע"א [סוף עמוד א'] משא"כ אם חיסר מצוה א' או פגם בה הרי נעשה מחוסר אבר

alors tu seras entier et complet dans tous les membres de l'âme [voir le Zohar, parachat Chelah, folio 166a, 163b, et le Raaya Mehemna, parachat Pin'has, folio 230, fin de la face a] ; en revanche, si l'on omet une seule mitsva ou qu'on la détériore, on devient quelqu'un à qui il manque un membre.

כי שלימות אברי הנפש תלוי בהמשכת אברין דמלכא שהן המצות שהן הן חיות אברי הנפש ובלעדן אין להם קיום וחיות.

Car l'intégrité des membres de l'âme dépend de l'attraction vers le bas des « membres du Roi », qui sont les mitsvot ; celles-ci sont précisément la force vitale des membres de l'âme, et sans elles, [les membres] n'ont ni existence ni vie.

אך אם כבר חטא על הנפש ופגם באיזה מצוה הן שעבר על ל"ת [לא תעשה] או שביטל מ"ע [מצות עשה]

Mais si l'on a déjà péché contre son âme et détérioré une mitsva, que ce soit en transgressant une interdiction ou en négligeant un commandement positif,

וצריך לתקן הפגם והחסרון מה תהיה תקנתן הנה ע"ז נאמר כי המצוה הזאת דקאי על התשובה דלעיל מיניה כתיב

et qu'il faille réparer la détérioration et le manque, quel sera leur remède ? C'est à ce propos qu'il est dit : « Car ce commandement », qui fait référence à la techouva (retour) ; car juste avant, il est écrit :

כי תשוב אל ה' כו' כי תשובה תשוב ה' וה' זו יש בה מילוי יו"ד והיא המצוה אשר אנכי מי שאנכי מצוך כו'

« Lorsque tu reviendras à Havaya, etc. » Car techouva se lit tachouv hé, « le hé revient », et ce hé comporte le remplissage (milouï) d'un youd. Et c'est là le commandement « que Moi » (Ano'hi, « Moi qui suis Moi ») « t'ordonne, etc. »

(וכ"כ [וכן כתב] ברי"ח [בראשית חכמה] פ"א משער התשובה בשם הרמב"ן [הרבי משה בן נחמן] דפסוק כי המצוה הזאת קאי על מצות התשובה):

(C'est aussi ce qu'écrit Rechit 'Hokhma, au chapitre 1 de la Porte de la Techouva, au nom du Ramban : le verset « Car ce commandement » fait référence à la mitsva de la techouva.)

6 וביאור ענין זה הנה תשובה היא בחי' רפואה וכמ"ש ארפא משובתם (ועמ"ש מזה בד"ה צאינה וראינה ס"פ בראשית)

L'explication de cela est la suivante : la techouva est de l'ordre de la guérison, comme il est écrit : « Je guérirai leur infidélité » (et voir ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Allez et voyez », à la fin de la paracha Berechit).

וכמו שהרפואה גשמיות לחולי הגוף היא יקרה יותר ועליונה ממאכלי הגוף שעליהם יחיה האדם מאחר שהיא המתקנת את כל החיות להיותן חיים מתוקנים כו'.

De même que les remèdes corporels contre les maladies du corps sont plus précieux et d'un ordre supérieur aux aliments du corps, grâce auxquels l'homme vit, puisqu'ils sont ce qui rétablit toutes les forces vitales, afin qu'elles deviennent une vie rétablie, etc.,

כך תשובה היא במדרגה עליונה יותר מכל המצוות שהן המשכות חיות הנפש משם הוי' ומאחר שפגם בשם הוי' ע"י שחיסר מצוה התלויה ביו"ד של שם או בה"א [בית הלל אומרים] כו'.

de même, la techouva se situe à un niveau supérieur à toutes les mitsvot, qui sont des émanations de la force vitale de l'âme depuis le Nom Havaya. Or, on a porté atteinte au Nom Havaya en omettant une mitsva liée au youd du Nom, ou au hé, etc.,

7 והתשובה היא באה לתקן ולהמשיך הוי'. לכך צ"ל התשובה מגעת למעלה מעלה לבחי' אנכי הוא עצמותו ית' להמשיך בחי' הוי' משם למלאות הפגם והחסרון.

Et la techouva vient réparer et faire jaillir Havaya. C'est pourquoi la techouva doit atteindre toujours plus haut, jusqu'au niveau d'Ano'hi, qui est Son Essence même, béni soit-Il, afin de faire jaillir de là le niveau de Havaya et de combler la brèche et le manque.

וכמ"ש ממעמקים קראתיך ה' עומקא דבירא שכמו מעיין שנתמעטו מימיו עד"מ שצריך לחפור בעומק עד המקור שמשם נובעין המים להמשיך משם כך ממעמקים בחי' עומקא דבירא ומקורא דכולא (ע' [עיינן] בזהר ח"ב [חלק ב'] בשלח דס"ג ע"ב)

Comme il est écrit : « Des profondeurs, je T'appelle, Havaya » : « la profondeur du puits ». Car, de même que, par analogie, lorsque les eaux d'une source ont diminué, il faut creuser profondément, jusqu'à la source d'où jaillissent les eaux, pour les faire couler de là, ainsi « des profondeurs » désigne le niveau de « la profondeur du puits » et « la source de tout » (voir le Zohar, Part II, Beshalach, folio 63b),

דהיינו בחי' אנכי משם קראתיך הוי' כלומר שעיי"ז קורא וממשיך שם הוי' להיות חידוש התהוות החיות c'est-à-dire le niveau d'Ano'hi : de là, « je T'appelle, Havaya » ; autrement dit, par cela, on appelle et on fait jaillir le Nom Havaya, afin que la force vitale soit renouvelée dans son existence.

והיינו בחיי ר"ה [ראש השנה] זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון שהוא זמן התחדשות החיות כללי של כל השנה כו'.

Et c'est là le niveau de Roch Hachana : « Ce jour est le commencement de Tes œuvres, souvenir du premier jour », car c'est le moment où se renouvelle la force vitale générale de toute l'année, etc.

8 והנה עיקר התשובה בלב ממעמקים מעומקא דליבא לצעוק אל ה' בצר לו וכמ"ש צעק לבם לבם דוקא וצעק לשון אסיפה

Or, l'essence de la techouva réside dans le cœur : « depuis les profondeurs », depuis les profondeurs du cœur, crier vers D.ieu dans sa détresse, comme il est écrit : « Leur cœur a crié » — « leur cœur » précisément. Et « a crié » (tsa'ak) est un terme qui signifie rassembler,

כמו ויצעק איש אפרים שיאסוף אליו ית' לבו רוחו ונשמתו מקרב איש ולב עמוק וממעמקים לשון רבים כי יש עומק למעלה מעומק ומבקשי ה' יבינו כל

comme dans « Les hommes d'Éphraïm furent rassemblés (vayitsa'ek) » : il rassemble vers Lui, béni soit-Il, son cœur, son esprit et son âme, depuis « l'intérieur de l'homme et le cœur profond ». Et mimaamakim (« depuis les profondeurs ») est au pluriel, car il y a une profondeur au-dessus d'une autre profondeur ; et « ceux qui cherchent Havaya comprennent tout ».

כי כאשר ישים האדם אל לבו אל תוכו ותוך תוכו נקודת לבבו האמיתית עוד יוסף אומץ פנימיות הלב עד אשר אין שליט ברוח לכלוא כו'

Car lorsqu'une personne tourne son cœur vers l'intérieur, vers son intériorité et l'intériorité de son intériorité, vers le point véritable de son cœur, la dimension intérieure du cœur se renforce toujours davantage, jusqu'à ce que « nul n'ait de pouvoir sur l'esprit pour le retenir, etc. »

והוא בחיי בכיה שנאמר לע"ל [לעתיד לבוא] בבכי יבואו שבוכה מעצמו ומאליו הלך וגעו והוא בחיי תעלומות הלב.

Et c'est le niveau des pleurs, dont il est dit au sujet du Temps à venir : « Ils viendront en pleurant » ; il pleure de lui-même et spontanément, « avançant et mugissant ». Et c'est le niveau des « replis cachés du cœur ».

9 וזהו מ"ש בכתבי האריז"ל [האר"י זכרוננו לברכה] שמי שאינו בוכה בימים נוראים אין נשמתו שלימה. וזהו ענין תשוב ה' במילוי יו"ד שהה"א היא בחי' תשובה עילאה שהיא מעומק הלב ומילוי היו"ד היא בחי' תעלומות לב שבהעלם כו'

Et voici ce qui est écrit dans les écrits de l'Arizal : celui qui ne pleure pas pendant les Jours redoutables, son âme n'est pas entière. Tel est le sens de « que le hé revienne » avec le remplissage du youd : le hé est le niveau de la techouva supérieure (techouva ila'a), qui procède de la profondeur du cœur, tandis que le remplissage du youd est le niveau des « replis cachés du cœur », qui sont dissimulés, etc.

(וע' בסה"מ [בספר הדרת מלך] סי' קנ"ו בענין עומקא דבירא ועומקא דכולא וע' בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר פ' אמור דצ"ג ע"ב גבי לך אמר לבי ולשון תעלומות לב הוא בתהלים סי' מ"ד ועמ"ש מזה בד"ה ביום השמיני שלח)

(Voir Sefer Hadras Melech, section 156, au sujet de « la profondeur du puits » et de « la profondeur de tout » ; voir aussi le commentaire du Ramaz sur le Zohar, paracha Emor, folio 93b, à propos de « Mon cœur t'a dit » ; l'expression « les replis cachés du cœur » se trouve dans les Psaumes, chapitre 44 ; voir également ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Le huitième jour, il renvoya [le peuple]. »)

וזהו אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני כ"פ [ב' פעמים] אנכי כנגד ב' מעמקי הלב שבהם וע"י מתלבש אור א"ס ב"ה בעצמו כביכול בבחי' הוא

Et voici [le sens de] : « Moi, Moi (Anochi Anochi), c'est Moi qui efface tes transgressions pour Moi » : Anochi est répété deux fois, en correspondance avec les deux profondeurs du cœur ; en elles et par elles, la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même, pour ainsi dire, se revêt du niveau de Hou (« Lui »).

(ע"י בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] בערך הוא ובע"ה [ובעץ חיים] דפוס דובראוונא שלי"ג ספ"ב [סוף פרק ב'] ובזח"ג [ובזהר חלק ג] קרח דקע"ח ב' ע"פ ועבד הלוי הוא אמור ק' ע"ב. האזינו דר"צ ע"א תרומה דקע"ז ב' ע"פ הוא עשנו ועמ"ש ע"פ לך לך מענין הוא עשנו)

(Voir le Pardes, Erchei HaKinuyim, à l'entrée Hou ; Etz Chaim, édition de Dubrovna, Sha'ar 33, fin du chapitre 2 ; et le Zohar, partie III, Korach, folio 178b, sur le verset « Et le Lévite, lui (hou), accomplira le service » ; Emor, folio 100b ; Ha'azinu, folio 290a ; Terouma, folio 177b, sur le verset « C'est Lui (Hou) qui nous a faits » ; voir aussi ce qui est écrit sur le verset « Va vers toi » (Le'h Le'ha) au sujet de « C'est Lui qui nous a faits ».)

להיות מוחה פשעיך ע"י המשכת י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] נושא עון ועובר על פשע והכח הזה שיש בתשובה הוא מפני

afin d'être « Celui qui efface tes transgressions », par l'attraction des Treize Attributs de miséricorde : « qui porte la faute et passe sur la transgression ». Et si la techouva possède ce pouvoir, c'est parce que

כי נעוץ תחלתן בסופן וסופן בתחלתן שע"י התשובה שממטה למעלה הרי נעוץ סופן בתחלתן ועי"ז נמשך בחי' מלמעלה למטה הוא בחי' נעוץ תחלתן בסופן

« leur commencement est enchâssé dans leur fin, et leur fin dans leur commencement » : par la techouva, qui s'élève d'en bas vers le haut, « leur fin est enchâssée dans leur commencement » ; et par là se trouve attiré le niveau qui va « du haut vers le bas », lequel correspond à « leur commencement est enchâssé dans leur fin ».

(וכמ"ש בזו"ג [בזהר חלק ג] ויקרא דט"ז ע"א מאן ישוב כו' ועמש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] מזה בפ' פנחס בד"ה צו כו' את קרבני כו')

(Comme il est écrit dans le Zohar, partie III, Vayikra, folio 16a : « Qui revient, etc. » ; voir aussi ce qui a été écrit plus haut à ce sujet, dans la paracha Pin'has, dans le discours commençant par « Or-donne, etc., Mon offrande, etc. »)

ולכן נאמר על מצות התשובה אשר אנכי מצוך היום כי כל המצות הם מצות הוי' משא"כ תשובה היא למעלה בבחי' אנכי.

C'est pourquoi il est dit au sujet de la mitsva de la techouva : « que Moi (Anochi) te commande aujourd'hui » ; car toutes les mitsvot sont « les commandements de Havaya », tandis que la techouva se situe au-dessus, au niveau d'Anochi.

וביאור ענין היום כי מה שאנכי מצוך לשון צוותא והתקשרות היינו בהיום לעשותם כי נעוץ תחלתן בסופן דוקא הוא גילוי בחי' אנכי בעוה"ז עולם המעשה ולא למחר לקבל שכרם

Et l'explication de « ce jour » : « Je (Anochi) te commande » (metsavékha) exprime l'idée de se joindre (tsavta) et de s'attacher ; et cela se réalise « aujourd'hui, pour les accomplir », car « leur commencement est précisément enchâssé dans leur fin » : c'est la révélation du niveau d'Anochi dans ce monde, le monde de l'action, et non « demain, pour recevoir leur récompense »,

כי ביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא] והיינו יו"ד משם הוי' ולכן שם אין בחירה ביד האדם כו':

car le Monde à venir a été créé avec le youd, qui est le youd du Nom Havaya ; et c'est pourquoi, là-bas, l'homme n'a pas de libre arbitre, etc.

10 ג והנה כתיב לא נפלאות היא ממך כו' שלא יאמר האדם הואיל והוא מדרגה גבוה מאד נעלה בחי' אנכי מי שאנכי איך אגיע לזה.

3. Or, il est écrit : « Elle n'est pas cachée (nifleis) de toi, etc. », afin que l'homme ne dise pas : « Puisqu'il s'agit d'un niveau très élevé et sublime, le niveau d'Ano'hi, "Moi, qui suis Moi", comment pourrais-je l'atteindre ? »

לכך אמר לא נפלאות נפלאות מלשון כי יפליא לנדור נדר כו' שהוא לשון הפרשה והבדלה כלומר שאין מדרגה זו מובדלת ומופרשת ממך ולא מופרדת ממך שאינך בבחי' נפרד ממנה ולא רחוקה היא בריחוק ההשגה:

C'est pourquoi il est dit : « Elle n'est pas nifleis » : nifleis vient de l'expression « lorsqu'il fera le vœu de se consacrer par un vœu, etc. », où il s'agit de mettre à part et de séparer. Autrement dit, ce niveau n'est ni séparé ni mis à part de toi, et il n'est pas non plus distinct de toi, car tu n'es pas dans un état de séparation par rapport à lui ; et « il n'est pas éloigné » quant à la distance de la compréhension.

11 לא כשמים הוא ולא מעבר לים הוא. שמים הוא בחי' מקיף עליון כמו שמים לרום שאינו נראה על הארץ

« Elle n'est pas dans les cieux » et « elle n'est pas au-delà de la mer ». Le ciel représente le niveau d'un makif supérieur (lumière enveloppante), comme dans « les cieux sont élevés », qui n'est pas visible sur la terre ;

כי גוון תכלת הנראה לעינינו הוא מראה האויר ולא מראה השמים (ועמ"ש בד"ה בעצם היום הזה נמול בענין מי יעלה לנו השמימה ר"ת [ראשי תיבות] מילה וס"ת [וסופי תיבות] הוי' ע"ש] ועבר לים הוא ג"כ בחי' מקיף

car la couleur bleu ciel qui apparaît à nos yeux est l'aspect de l'air, et non celui des cieux. (Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « En ce jour même, [Avraham] fut circoncis », au sujet de « Qui montera pour nous au ciel », dont les lettres initiales [forment] milah et les lettres finales [forment] Havaya ; voir là-bas.) Et « au-delà de la mer » représente également le niveau du makif,

כי ים הוא ים החכמה ועבר לים הוא המקיף שעליו כי הגם שבאמת בחי' אנכי כו' הנ"ל הוא בבחי' מקיף ומקיף דמקיף כו'.

car la mer est la mer de 'Hokhma, et « au-delà de la mer » est le makif qui se trouve au-dessus d'elle. Car bien qu'en vérité le niveau d'Anochi, etc., mentionné plus haut, soit un makif, et même le makif du makif, etc.,

עכ"ז [עם כל זה] אינו דומה לשמים ועבר לים כי אעפ"כ [אף על פי כן] קרוב אליך הדבר כו' ה' דבר בחי' ב' ההי"ן מחשבה ודבור הוא דברה' במאמר אחד יכול להבראות בפ"ך היינו ע"י התורה דברי אשר שמתו בפ"ך

néanmoins, cela n'est pas comparable aux « cieux » et à « au-delà de la mer », car malgré tout, « la chose (hadavar) est proche de toi, etc. » : le hé de [ha]davar représente le niveau des deux hé, la pensée et la parole ; c'est la parole de D.ieu, [dont il est dit que] « le monde aurait pu être créé par une seule parole ». « Dans ta bouche » : c'est-à-dire par la Torah, « Mes paroles que J'ai placées dans ta bouche »,

כי כל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו והיינו המשכת אור א"ס ב"ה להיות נמשך ומתגלה בבחי' קורא ושונה קורא הוא בחי' חכמה עילאה תושב"כ [תורה שבכתב]. ושונה תורה שבע"פ [שבעל פה] היא בחי' ח"ת [חכמה תתאה]

car « quiconque lit et étudie, le Saint béni soit-Il lit et étudie en face de lui ». Cela signifie que la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, est attirée vers le bas et révélée au niveau de « lit et étudie » : « lit » représente le niveau de la 'Hokhma supérieure (Hokhma Ila'ah), la Torah écrite, et « étudie » représente la Torah orale, le niveau de la 'Hokhma inférieure (Hokhma Tata'ah).

(וכמ"ש בד"ה לכן אמור לבניי [לבני ישראל] כו' והבאתי אתכם) שכל המשכות אלו מא"ס ב"ה תלויות בעסק התורה של ישראל למטה

(Comme il est expliqué dans le discours commençant par « C'est pourquoi dis aux enfants d'Israël, etc. », au sujet de « Et Je vous ferai entrer ».) Car toutes ces émanations de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, dépendent de l'étude de la Torah par Israël en bas ;

כי לולי זאת הרי הקב"ה מצד עצמו רם ונשא אפי' [אפילו] מבחי' ח"ע [חכמה עילאה] וכמ"ש כולם בחכמה עשית שהיא עשיה גשמיות כו' כנודע במ"א.

car sans cela, le Saint béni soit-Il, en Lui-même, est élevé et exalté même au-dessus du niveau de la 'Hokhma supérieure, comme il est écrit : « Tu les as tous faits (asita) avec 'Hokhma », ce qui désigne une création matérielle (assiya), etc., comme il est connu par ailleurs.

וזהו ודברי אשר שמתי בפִּיךָ כלומר שבפִּיךָ הדבר תלוי אם פִּיךָ ידבר בדִּי' [בדברי תורה] אזי גם אני קורא ושונה כו'

Et c'est là le sens de « Et Mes paroles que J'ai placées dans ta bouche » : autrement dit, la chose (hadavar) dépend de ta bouche ; si ta bouche prononce des paroles de Torah, alors Moi aussi, Je lis et J'étudie, etc.

ובלבבך שהמשכה זו תלוי בלבבך שיהאחושק ומתאוה כי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח ואם ישים אליו לבו כו'

« Et dans ton cœur » : cet influx dépend de ton cœur, qui doit désirer et aspirer ; car « l'esprit suscite l'esprit et attire l'esprit », et « s'il dirige son cœur vers Lui, etc. »

(וכמשי"ש [וכמה שכתוב שם] סד"ה לכן אמור הנ"ל) והיינו בחי' תשובה כי עיקר התשובה בלב ועי"ז לעשותו דהיינו לעשות את הדבר האמור למעלה.

(Comme il est écrit là-bas, à la fin du discours commençant par « C'est pourquoi dis », mentionné plus haut.) C'est là le niveau de la techouva (retour), car l'essentiel de la techouva réside dans le cœur ; et par cela, « pour le faire », c'est-à-dire pour accomplir le davar évoqué plus haut.

כי קרוב אליך הדבר עושי דברו להיות את ה' האמרת כו' שהם הם העושים וממשיכים את דבר ה' כו' Car « la chose (hadavar) est proche de toi » : « ceux qui accomplissent Sa parole », afin que ce soit « Tu as exalté Havaya, etc. » ; car ce sont eux qui façonnent et attirent la parole de D.ieu, etc.

(ועמ"ש מזה סד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע כו' וע' בזהר פ' בלק דקצ"א ע"א)

(Et voyez ce qui est écrit à ce sujet à la fin du discours commençant par « Lorsque Israël fit précéder “nous ferons” à “nous écouterons”, etc. » ; voyez aussi le Zohar, Parachat Balak, folio 191a.)

וגם בפִּיךָ בבחי' שופר בראש השנה ע"י פה התוקע והממשיך הקולות קול השופר כמ"ש במ"א:

Et aussi « dans ta bouche », selon la modalité du chofar à Roch Hachana, par la bouche de celui qui souffle et fait surgir les sons, le son du chofar, comme il est expliqué ailleurs.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/nitzavim/2/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak